

Prezident İlham Əliyev Şavkat Mirziyoyevi təbrik edib

İyulun 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə zəng edib.

Dövlətimizin başçısı Şavkat Mirziyoyevi Özbəkistanda keçirilən növbədənkonar prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibətilə təbrik edib, fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Prezident İlham Əliyev bu qələbəni Şavkat Mirziyoyevin rəhbərliyi ilə Özbəkistanda həyata keçirilən siyasətə xalqın verdiyi dəstək kimi qiymətləndirib və Özbəkistanın qarşısındakı illərdə də Şavkat Mirziyoyevin liderliyi ilə hərtərəfli inkişaf yolunu davam etdirəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Özbəkistan Prezidenti təbriklərə və göstərilən diqqətə görə minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı prezidentlər ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb, dövlət başçıları və digər səviyyələrdə qarşılıqlı səfərlərin və təmasların əhəmiyyətini qeyd edib, əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi ilə bağlı ödənilmiş razılaşmaların və qəbul olunan qərarların yüksək səviyyədə icra olunmasından məmnunluqlarını bildiriblər.

Dövlət başçıları ikitərəfli münasibətlər və qarşılıqlı marağı doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Prezident İlham Əliyev Şavkat Mirziyoyevi Azərbaycana dövlət səfərinə dəvət edib. Dəvət minnətdarlıqla qəbul olunub.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Şavkat Mirziyoyevə

Hörmətli Şavkat Miromonoviç,

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə keçirilən növbədənkonar seçkilərdə qazandığınız parlaq qələbə münasibətilə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Səsvərmenin nəticələri milli iradəniz etimadını, Özbəkistan vətəndaşlarının Sizin şəxsinizə olan sonsuz etimadını, inamını və hörmətini, ölkənizin hərtərəfli inkişafı, rifahı və tərəqqisi naminə yürütdüyünüz siyasi xəttə geniş xalq dəstəyinin bariz təzahürüdür.

Biz ortaq tarixi-mədəni köklər, qarşılıqlı kimi möhkəm təməllər üzərində qurulmuş Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin hərtərəfli inkişafına böyük əhəmiyyət veririk. Xalqlarımızın iradə və məramından qaynaqlanan, qarşılıqlı inam və dəstəyə əsaslanan dövlətlərarası əlaqələrimizin bugünkü səviyyəsi, tərəfdaşlığımızın yüksələn xətlə inkişaf etməsi xüsusi məmnunluq doğurur.

Sevindirici haldır ki, son dövrdə ikitərəfli münasibətlərimiz keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymuş, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın inkişafında yeni istiqamətlər müəyyən edilmişdir. Əminəm ki, birgə səylərimizlə qarşılıqlı inam və etibarlı tərəfdaşlar olan Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında önəmli dostluq münasibətlərinin inkişafına, çoxşaxəli əməkdaşlığın genişlənməsinə, strateji tərəfdaşlığın daha da dərinləşməsinə nail olacağıq.

Hörmətli Şavkat Miromonoviç, Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, qarşılıqlı Özbəkistan Respublikasının və xalqının əmin-amanlığı və firavanlığı naminə məsul dövləti fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyul 2023-cü il

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra regionda sülhün, təhlükəsizliyin təmin olunması üçün bütün imkanlarımız səfərbər edən, qalib ölkə kimi məğlub Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalamağı təklif edən Azərbaycanın atdığı addımlar yenə də qısqancılıqla qarşılanır.

Azərbaycana qarşı ittihamlar səsləndirilir, sülh müqaviləsinin şərtləri sırasına yenidən "status" məsələsinin daxil edilməsinə cəhd göstərilir.

Lakin hər kəsə bəllidir ki, bu gün bölgədə söz sahibi Azərbaycanıdır. Məğlub Ermənistan və onun bözi xarici himayədarları isə ölkəmizi qısqancılıqla ittiham etsələr də, bu çirkin kampaniyanın heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Çünki

İlham Əliyevin söylədiyi kimi, "Bizim iradəmizə heç kim təsir edə bilməz. Əgər Vətən müharibəsi dövründə bizim iradəmizə heç kim təsir edə bilmədisə, bu gün təbii ki, heç kim təsir edə bilməz. Yenə də deyirəm, biz haqq-ədaləti tələb edirik".

Prezident bildirir ki, bu gün Ermənistanla aparılan sülh danışıqlarının yekunlaşması həm Azərbaycana, həm də daha çox Ermənistanla lazımdır. Sülh anlaşması beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında imzalanmalı, anlaşmada postmüharibə reallıqları nəzərə alınmalıdır. Əgər Azərbaycanın tələbləri, şərtləri nəzərə alınmasa, sülh mümkün olmayacaq və bu da əlbəttə ki, Hayastanın acınacaqlı vəziyyətə düşməsi ilə nəticələnməkdir.

Erməni yalanları hüquqi müstəvidə iflasa uğrayır

Ermənistanın Laçın yolundakı sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsi ilə bağlı iddialarının rədd edilməsi ciddi siyasi nəticələr doğuran hadisədir

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin də yaydığı bəyanatda ifadə olunduğu kimi, "Biz məhkəmənin Azərbaycanın öz sərhədlərinə nəzarət etmək hüququnu bir daha təsdiq edən və Ermənistanın sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbinin əsassız olduğunu sübut edən qərarını alışılayırıq.

Azərbaycan hər zaman ədalətin tərəfində olub, atdığı bütün addımları beynəlxalq hüquqa cavab verib. Laçın yolunda sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulması da Azərbaycanın suve-

ren hüququdur. Bu məntəqənin yaradılması ərazimizə qeyri-qanuni olaraq silah, hərbi texnika göndərilməsinin dayandırılması zərurətindən yaranıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistan həmin ərazilərdə Rusiya sülhməramlılarının bayrağı altında Qarabağda qalmış qanunsuz silahlı birləşmələrinin təminatını və canlı qiyyəsinin rotasiyasını həyata keçirirdi. Ona görə də nəzarət-keçid məntəqəsi yaratmaqla ərazilərimizə qanunsuz daşınmaların qarşısını almaq bizim haqqımız idi.

Müqəddəs Taxt-Tac Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 10-da Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi kardinal Pietro Parolini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev münasibətlərimizin dərinləşdirilməsində qarşılıqlı səfərlərin önəmini qeyd edərək, özünün 2020-ci ildə Vatikanla səfərini və Pietro Parolin ilə görüşünü, həmçinin Roma Papası Fransiskinin ölkəmizə səfərini məmnunluqla xatırladı.

Dövlətimizin başçısı kardinal Pietro Parolinin səfərinin əlaqələrimizin genişlənməsi işinə töhfə verəcəyinə əminliyi vurğuladı. Azərbaycan Prezidenti ilə görüşdən məmnunluğunu ifadə edən kardinal Pietro Parolin Roma Papası Fransiskinin salamlarını və ən xoş arzularını, həmçinin ölkəmizdə katolik icmaya göstərilən diqqətə görə təşəkkürünü dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara və xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Roma Papasına çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Müqəddəs Taxt-Tacda səfərlərinin açılmasını qeyd etdi.

Kardinal Pietro Parolin səfərlərinin açılmasına görə təşəkkürünü bildirdi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Söhbət zamanı Heydər Əliyev Fondu ilə Müqəddəs Taxt-Tac arasında uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyi bildirildi.

Kardinal Pietro Parolin ölkəmizdə dini abidələrin bərpası istiqamətində görülən işləri vurğuladı, katolik kilsəsində aparılan bərpa işlərinə görə Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi.

Neokolonializm, müstəmləkəçilik, dini ayrı-seçkilik...

Fransanın hərəkətləri dünyanın bu və ya digər bölgəsində gərginliyin yaranmasına səbəb olur. Fransa tarixdə böyük müstəmləkə əraziləri olan ölkə kimi tanınır. Ancaq XIX əsrin sonu və XX əsrdə təcridcən müstəmləkələrdən qurtuldu və onlarla yaxşı münasibətlər qurmağa söz verdi. Lakin vaxtaşırı Fransanın həmin ölkələrin daxili işlərinə qarşılığı, böyük qətləmlər törətdiyi aydın məsələdir. Digər tərəfdən, Fransa ona heç bir aidiyyəti olmayan müxtəlif bölgələrdə də gərginlik yaratmaq üçün cəhdlər edir. Bunlardan biri də Cənubi Qafqaz regionudur.

Fransa öz ərazisində cəmlənmiş nəhəng erməni şirkətlərindən əldə etdiyi mənfəətə görə Azərbaycana qarşılıqlı mövqedə dayanır. Daim ölkəmizə qarşı əsassız qətnamələrin qəbul edilməsinə cəhdlər göstərir. Amma bu cəhdlər nəticəsiz qalacaq. Dünyada global güc beynəlxalq hüquqdan üstün olsa da, bəzi ölkələr bu neqativ tendensiyanı möhv edir, öz daxili və xarici siyasətlərini azad şəkildə formalaşdırır. Öz gücü hesabına torpaqlarını işğaldan azad edən Azərbaycan da müstəqil daxili və xarici siyasət yürüdü. Beləliklə, müstəmləkəçi, işğalçılıq siyasətini dəstəkləyən Fransa ilk növbədə öz daxili siyasətinə diqqət yetirməli, dini, irqi ayrı-seçkiliyi dəstəkləyən siyasətindən əl çəkməlidir.

Hasilata başlanılıb

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda, Bakıdan təxminən 100 kilometr cənub-şərqdə yerləşən "Abşeron" qaz-kondensat yatağının işlənməsinin İlkın Hasilat Sxemi (İHS) mərhələsi üzrə hasilata başlanılıb.

SOCAR-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, bu mərhələ

suallı hasilat quyusunu SOCAR-ın "Neft Daşları"ndakı mövcud qurğuları ilə əlaqəli yeni qaz emalı platformasına birləşdirir. İHS mərhələsinin hasilat gücü gündəlik 4 milyon kubmetr qaz və 12 min barel kondensat təşkil edir. Qazın Azərbaycanın daxili bazarına satılacağı nəzərdə tutulur.

JOCAP (Abşeron Petroleum Birgə Əməliyyat Şirkəti) tərəfindən idarə olunan layihədə SOCAR və TotalEnergies hər biri 50% paya malikdir.

Qeyd edək ki, Xəzər dənizinin ilk məsafədən idarə olunan platforması olan Abşeron İHS layihəsinin qəbul platformasının idarəetməsi "Neft Daşları"nda yer-

ləşən Mərkəzi İdarəetmə Otağından həyata keçirilir.

SOCAR etibarlı tərəfdaşları ilə birlikdə ölkəmizin böyük enerji potensialının reallaşdırılması və Azərbaycan qazının beynəlxalq bazarlara çatdırılması istiqamətində fəaliyyətini bundan sonra da davam etdirəcək.

M.M.Seyidovun Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Mirsaləh Miradil oğlu Seyidov Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyul 2023-cü il

C.Ə.Həsənovun Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Ceyhun Əkbər oğlu Həsənov Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyul 2023-cü il

M.B.Babanlının Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektoru vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Mustafa Baba oğlu Babanlı Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektoru vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyul 2023-cü il

Azərbaycanın xarici işlər naziri Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi ilə görüşüb

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Müqəddəs Taxt-Tacın ölkəmizdə səfərdə olan dövlət katibi kardinal Pietro Parolin ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, söhbət zamanı Azərbaycan-Vatikan münasibətlərinin cari vəziyyəti və perspektivləri, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh prosesi və bölgədəki hazırkı vəziyyət müzakirə edilib. Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın ölkələrimiz arasında olan münasibətlərə böyük əhəmiyyət verdiyini və bu xüsusda Azərbaycanın Vatikanda yeni fəaliyyətə başlayan səfirliyinin əməkdaşlığın daha da inkişafına xidmət göstərəcəyinə əminliyini ifadə edib. İki tərəf arasında həyata keçirilən yüksək səviyyəli səfərlər mübadiləsinin bu münasibətlərin inkişafına töhfə verdiyi qeyd olunub.

Nazir həmçinin qarşı tərəfə 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı vəziyyət, eləcə də işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə törədilmiş cinayətlər, vandalizm və dağıdılmış mədəni və dini irs barədə ətraflı məlumat verib. Bununla yanaşı, Ermənistanın tərtibatçı və davam edən mina təhdidləri və digər təxribatları barədə müfəssəl məlumat verilib. 1990-cı illərdən bəri 3800-dən çox itkin düşmüş azərbaycanlı barədə hələ də məlumat olmayanların diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edilənlərə yanaşı, Ermənistanın sərhədi təsədüfən keçmiş hərbiçilərin geri qaytarılması barədə etimad quruculuğu tədbirlərinə əməl etmədiyini xatırladı. Görüşdə həmçinin Azərbaycanın Vatikandan tarixi və dini məkanlarının bərpasında iştirakı məmnunluqla qeyd edilib və bunun mədəniyyətə diqqətə çatdırılıb.

Tərəflər həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparıblar.

"Saxta əmtəə nişanlarının və coğrafi göstəricilərin istifadəsinin qabaqlanması və qarşısının alınması üzrə MDB iştirakçısı dövlətlərinin əməkdaşlığı haqqında Saziş" in təsdiqi və "Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Hökumət Başçıları Şurasının iclasında Azərbaycan Respublikasının Hökuməti adından imzalanmış "Yalançı əmtəə nişanlarından və coğrafi göstəricilərdən istifadənin qarşısının alınması və kökünün kəsilməsi tədbirləri haqqında" Sazişin təsdiqi edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

1. 2021-ci il 28 may tarixində Minsk şəhərində Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Hökumət Başçıları Şurasının iclasında imzalanmış "Saxta əmtəə nişanlarının və coğrafi göstəricilərin istifadəsinin qabaqlanması və qarşısının alınması üzrə MDB iştirakçısı

dövlətlərinin əməkdaşlığı haqqında Saziş" Azərbaycan Respublikasının ona dair qeyd-şərti ilə (qeyd-şərt mətni əlavə olunur) təsdiq edilsin.

2. "Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Hökumət Başçıları Şurasının iclasında Azərbaycan Respublikasının Hökuməti adından imzalanmış "Yalançı əmtəə nişanlarından və coğrafi göstəricilərdən istifadənin qarşısının alınması və kökünün kəsilməsi tədbirləri

haqqında" Sazişin təsdiqi edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2000-ci il 24 mart tarixli 844-IQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 6, maddə 400) ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 16 iyun 2023-cü il

"Saxta əmtəə nişanlarının və coğrafi göstəricilərin istifadəsinin qabaqlanması və qarşısının alınması üzrə MDB iştirakçısı dövlətlərinin əməkdaşlığı haqqında Saziş" in icrası ilə bağlı səlahiyyətli orqanların (qurumların) müəyyən edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 16 iyun tarixli 921-VIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Saxta əmtəə nişanlarının və coğrafi göstəricilərin istifadəsinin qabaqlanması və qarşısının alınması üzrə MDB iştirakçısı dövlətlərinin əməkdaşlığı haqqında Saziş" in 12-ci maddəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. 2021-ci il mayın 28-də Minsk şəhərində imzalanmış "Saxta əmtəə nişanlarının və coğrafi göstəricilərin istifadəsinin qabaqlanması və qarşısının alınması üzrə MDB iştirakçısı dövlətlərinin əməkdaşlığı haqqında Saziş" in Azərbaycan Respublikası tərəfindən həyata keçirilməsi üzrə səlahiyyətli orqanlar (qurumlar) qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi müəyyən edilsinlər.

2. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi bu Sərəncamın I-cı hissəsində göstərilən Sazişin Azərbaycan Respublikası tərəfindən

həyata keçirilməsi üzrə səlahiyyətli orqanların (qurumların) müəyyən edildiyi barədə Müstəqil Dövlətlər Birliyinin İcraiyyə Komitəsinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyul 2023-cü il

Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi Heydər Əliyev Mərkəzində olub

Azərbaycanda səfərdə olan Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi kardinal Pietro Parolin iyulun 10-da Fəxri xiyabanı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Pietro Parolin Fəxri xiyabanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edərək öz xatirəsini ehtiramla anıb. Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi həmçinin ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan vətəndaşlarımızın məzarlarını ziyarət edib, "Əbədi məşəl" abidəsi önünə gül dəstəsi qoyub.

Qonaq daha sonra Heydər Əliyev Mərkəzində olub. Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov qonağa mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri və burada nümayiş olunan sərəncamlar barədə məlumat verib.

Mərkəzdə həmçinin Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli

ilə Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi kardinal Pietro Parolinin görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycan və Müqəddəs Taxt-Tac arasında mövcud əlaqələr, mədəniyyət sahəsindəki layihələr, o cümlədən muzeylər və kitabxanalar arasındakı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edildi.

Görüş zamanı Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi 2023-cü ildə Ba-

kıda keçiriləcək Ümumdünya Mədəniyyət Forumuna dəvət olunub.

Qeyd edək ki, Pietro Parolin Bakıda Tereza Ananın Mərhəmət bacıları sığınacağında və Müqəddəs Məryəm Katolik Kilsəsində də olub. İyulun 11-dək davam edəcək səfər çərçivəsində Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi həmçinin dini icmaların nümayəndələri ilə görüşlər keçirəcək.

Qarşılıqlı hörmətə əsaslanan Azərbaycan-Müqəddəs Taxt-Tac əlaqələri böyük inkişaf yolu keçib və hazırda Azərbaycanla Müqəddəs Taxt-Tac arasındakı siyasi dialoq yüksək səviyyədədir.

Müqəddəs Taxt-Tac ilə Heydər Əliyev Fondu arasında da səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurulub. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun

prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə fond tərəfindən Vatikanda bəşəri əhəmiyyət daşıyan bir sıra tarixi abidələrin bərpası mədəni irsin qorunmasına mühüm töhfədir. Həmin layihələr dünya mədəni, tarixi və dini irsinin qorunması ilə yanaşı, mədəniyyətlər və dinlərarası əlaqələrin inkişafında Azərbaycanın rolunu bir daha təsdiqləyir.

QMİ sədri: "Etnik və dini müxtəliflik multikultural Azərbaycanın milli sərvətidir"

İyulun 10-da Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) sədri, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə ölkəmizdə səfərdə olan Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi kardinal Pietro Parolin ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri ilə Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi arasında təkbətək görüş keçirilib. Sonra görüş nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə davam edib.

Görüşdə çıxış edən Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə diqqətə çatdırıb ki, Müqəddəs Taxt-Tacın Azərbaycan arasında, habelə Roma Katolik Kilsəsi ilə QMİ arasında münasibətlər yüksək səviyyədədir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dəvəti ilə 2002-ci ildə Papa II İohann Pavel Azərbaycanı ziyarət edib, ölkəmizdə əzəmətli katolik icması üçün kilsə inşa olunub.

Diqqətə çatdırılıb ki, Müqəddəs Taxt-Tacın Azərbaycan arasında əlaqələrin möhkəmlənməsində Prezident İlham Əliyevin Vatikana səfərləri xüsusi rol oynayıb. Dövlətimizin başçısının və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Vatikanda və ölkəmizdə Müqəddəs Taxt-Tacın rəsmiləri ilə görüşləri, Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə Vatikanda reallaşdırılan layihələr misilsiz tarixi əhəmiyyətə malikdir.

QMİ sədri qeyd edib ki, Papa Fransisklə Bəhreyyədə, Qazaxıstanda qarşılıqlı görüşləri heç şübhəsiz, dini mərkəzlərimiz arasında mövcud yüksək səviyyəli münasibətlərin daha da möhkəmlənməsi, ümumilikdə müsəlman-xristian dialoqu prosesinə dəyərli töhfə olub. Papa Fransiskin Əl-Əzhər Şeyxi Əhməd Ət-Tayyib ilə birgə 2019-cu ildə Abu-Dabidə imzaladığı İnsan Qardaşlığına dair sənəd dünyada

insan həmrəyliyinə xidmət edən ali məramın təəcəssümüdür.

Şeyxülislam etnik və dini müxtəlifliyin multikultural Azərbaycanın milli sərvəti olduğunu deyib. Bildirilib ki, Azərbaycan bu monolitliyi, dini-mənəvi harmoniyasını, xalq-dövlət birliyini 44 günlük Vətən müharibəsində əyani şəkildə nümayiş etdirib.

"Bu gün məscid və məbədlərimizi yerləyəkən edən erməni vandalizminin izlərini bütün dünyaya götür, basdırdıqları minalar bu gün də yüzlərlə mülki şəxsin həyatına son qoymağa davam edir. Dövlətimiz işğaldan azad etdiyimiz ərazilərdə vandalizm qurbanı olmuş dini-mənəvi irsimizi heç bir ayrı-seçkilik qoymadan bərpa edir, yenidən qurur. Təəssüf olsun ki, əsrlərboyu bütün dini icmaların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı Azərbaycana qarşı ermənilərin körüklə-

diyi əsassız, ədalətsiz və qərəzli ittihamlar səngimir", - deyərək A.Paşazadə vurğulayıb.

Sonra çıxış edən Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi kardinal Pietro Parolin ölkələrimiz arasında çox gözəl əlaqələrin mövcud olduğunu deyib. Humanitar məsələlərdə hər iki ölkənin eyni məqsədinə olduğunu qeyd edən kardinal bildirib: "Ötən il əlaqələrimizin quruluşunun 30 illiyini qeyd etdik. Azərbaycan multikultural ölkə kimi parlayır. Azərbaycana daim sülh arzu edirik".

Qonaq xalqımızın qonaqpərvərliyini, tolerantlığını yüksək qiymətləndirib, Bakıda həyata keçirilən quruculuq işlərinə heyran qaldığını deyib.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb. Sonda xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

"Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Azərbaycanın xarici siyasəti" adlı konfrans

İyulun 10-da Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə ADA Universitetində Prezident İlham Əliyev tərəfindən elan olunmuş "Heydər Əliyev III" çərçivəsində "Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Azərbaycanın xarici siyasəti" mövzusunda konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransda Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbər heyəti və əməkdaşları, fəxri qonaqlar, Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diplomatik nümayəndəliklərinin rəhbərləri və Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri iştirak ediblər.

Konfransda açılış nitqi ilə çıxış edən ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev Azərbaycan Respublikasının diplomatik xidmət orqanları əməkdaşlarının peşə bayramı münasibətilə öz təbriklərini çatdırıb, diplomatlarımızın fəaliyyətlərində uğurlar arzu edib. Növbəti günlərdə keçiriləcək ölkəmizin diplomatik xidmət orqanlarının rəhbərlərinin müşavirəsinin başlanmasından öncə müasir və müstəqil Azərbaycanın qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevə həsr edilmiş konfransın təşkilinin simvolik əhəmiyyət daşıdığı qeyd olunub.

Sonra çıxış edən Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin ölkəmizin müstəqilliyinin qorunması, inkişafı istiqamətində çoxşaxəli fəaliyyətindən geniş bəhs edib. Əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş milli maraqlara əsaslanan, praktik xarici siyasət konsepsiyamızın bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyi diqqətə çatdırılıb.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev çıxışında Heydər Əliyevin Azərbaycanca rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə ölkəmizin inkişafı,

xalqımızın rifahının yüksəldilməsi naminə misilsiz xidmətləri barədə konfrans iştirakçılarını ətraflı məlumatlandırıb.

Konfrans öz işinə Ulu Öndər Heydər Əliyevə həsr olunmuş panel sessiyası ilə davam edib. Panel sessiyasının natiqləri Azərbaycan Respublikasının sabiq Baş naziri və xarici işlər naziri Həsən Həsənov, Prezidentin Katibliyinin sabiq rəisi Dilara Seyidzadə, ölkəmizin Rusiyadakı səfiri, sabiq mədəniyyət naziri Polad Bülbüloğlu və Xəz yazıçısı Elmira Axundova Ümummilli Lider Heydər Əliyevlə bağlı öz xatirələrini bölüşüblər.

Konfrans çərçivəsində həmçinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ərsəyə gətirilmiş, Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş "İz" sənədli filmi nümayiş olunub.

DİN-də cari ilin 6 ayının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş kollegiya iclası keçirilib

Daxili İşlər Nazirliyində (DİN) 2023-cü ilin 6 ayında əməliyyat-xidməti fəaliyyətin yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş kollegiya iclası keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a nazirliyin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

İclası daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov açaraq bu ilin birinci yarısının da növbəti uğurlu hesabat dövrlərindən olduğunu, daxili işlər orqanları və Daxili Qoşunların cinayətkarlıqla mübarizə, ictimai asayişin qorunması, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində gündəlik vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəldiyini, beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli kütləvi tədbirlərdə təhlükəsizliyin etibarlı təmin edildiyini vurğulayıb.

Nazir məmnunluqla qeyd edib ki, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətinin həmişə yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə ictimai təhlükəsizliyin və asayişin təmin edilməsində, cinayətkarlığa qarşı mübarizədə xüsusi xidmətlərinə, qarşıya qoyulmuş tapşırıqların icrasında fərqləndiklərinə görə 38 əməkdaş və hərbi qulluqçu dövlət mükafatlarına layiq görülüb, habelə rəhbər vəzifəli 4 əməkdaş ali xüsusi rütbə verilib.

İlin ikinci yarısında da qarşıda mühüm vəzifələrin durduğunu qeyd edən Vilayət Eyvazov onların ətraflı müzakirəsinin, xidməti fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün əlavə təşkilati tədbirlərin müəyyən edilib həyata keçirilməsinin vacibliyini bildirib.

Hesabat məruzəsi ilə çıxış edən nazirin birinci müavini polis general-leytenantı Seyfulla Əzimov ödə 6 ayda əməliyyat-xidməti və istintaq fəaliyyətinin subyektivi bütün dövlət qurumları üzrə 19 min 533 cinayət qeydə alındığını və bu cinayətlərin 95,5 faizinin (18.661-i) daxili işlər və prokurorluq orqanları tərəfindən prosesual qaydada araşdırılan hüquqazidd əməllər olduğunu bildirib. Eləcə də 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qəsdən adam öldürmələrin 15,4, qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurmaların 12,3, əzab vermələrin 22,2, odlu silahın tətbiqi ilə törədilən cinayətlərin 21,7, adam oğurluqları və quldurluqların hər birinin 25, soyğunçuluqların 8,4, xuliqanlıqların 16,6, oğurluqların 1,7, onlardan mənzillərdən edilənlər 21,7, ailə münasibəti zəminində baş vermiş cinayətlərin 1,4, ictimai yerlərdə qeydə alınmış cinayətlərin 13,6 faiz azaldığını qeyd edib.

Kriminal qəsdlərin qurbanlarının pozulmuş hüquqlarının bərpası istiqamətində həyata keçirilən istintaq hərəkətləri və əməliyyat tədbirləri ilə ümumi cinayətlərin 90 faizinin, o cümlədən "isti işlər"lə 1605 cinayətin açıldığını, 4587 hüquqazidd əməlin qarşısının alındığını, axırtarıda olan 3291 şəxsin tutulduğunu, dövletə, hüquqi və fiziki şəxslərə dəymiş maddi ziyanın 79,4 faizinin ödətdirildiyini vurğulayıb.

Müəssisələrdə cinayətkarlığa qarşı mübarizədə həyata keçirilən tədbirlərlə 395 kriminal qrup zərərsizləşdirilib, qanunsuz olaraq odlu silah saxlayan və daşıyan 275 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib, ödə 6 ay ilə müqayisədə qeyri-legal dövriyyədən 946 kiloqram çox - 2 ton 921 kiloqram narkotik vasitə çıxarılıb, qanunsuz kultivasiya olunan 143 ton narkotik xassəli bitki aşkarlanaraq məhv edilib.

Seyfulla Əzimov vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması sahəsində mühüm vəzifələrin icrası çərçivəsində media-də qabaqcadan məlumat verilməklə 2 min 318 vətəndaşın qəbulununa həyata keçirildiyini, qaldırılan məsələlərin əksəriyyətinin öz qanuni həllini tapdığını bildirib.

Sonra nazirliyin bir sıra baş idarələrinin, Polis Akademiyasının və ərazi polis orqanlarının rəhbərləri görüşən işlər, əldə olunan nəticələr, eyni zamanda fəaliyyətdə olan nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə planlaşdırılan tədbirlər barədə məlumat veriblər.

İclasda yekun vuran nazir Vilayət Eyvazov cinayətkarlığa qarşı mübarizədə, qanunsuzluğun və hüquq qaydasının qorunması sahəsində müsbət nəticələrin inkişaf etdirildiyini vurğulayaraq xidməti fəaliyyətin səmərəliliyinin daha da artırılması ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Eyni zamanda vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsinin Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müəyyən etdiyi vəzifələrə əsas vəzifələrdən olduğunu xatırladan nazir cinayətlərin qarşısının alınması, açılması, hüquqazidd əməllər nəticəsində vurulan maddi ziyanın ödətdirilməsi, müraciətlərə baxılması və qəbul işinə daha böyük həssaslıqla yanaşılmasını tələb edib.

maddi ziyanın 79,4 faizinin ödətdirildiyini vurğulayıb.

Müəssisələrdə cinayətkarlığa qarşı mübarizədə həyata keçirilən tədbirlərlə 395 kriminal qrup zərərsizləşdirilib, qanunsuz olaraq odlu silah saxlayan və daşıyan 275 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib, ödə 6 ay ilə müqayisədə qeyri-legal dövriyyədən 946 kiloqram çox - 2 ton 921 kiloqram narkotik vasitə çıxarılıb, qanunsuz kultivasiya olunan 143 ton narkotik xassəli bitki aşkarlanaraq məhv edilib.

Seyfulla Əzimov vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması sahəsində mühüm vəzifələrin icrası çərçivəsində media-də qabaqcadan məlumat verilməklə 2 min 318 vətəndaşın qəbulununa həyata keçirildiyini, qaldırılan məsələlərin əksəriyyətinin öz qanuni həllini tapdığını bildirib.

Sonra nazirliyin bir sıra baş idarələrinin, Polis Akademiyasının və ərazi polis orqanlarının rəhbərləri görüşən işlər, əldə olunan nəticələr, eyni zamanda fəaliyyətdə olan nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə planlaşdırılan tədbirlər barədə məlumat veriblər.

İclasda yekun vuran nazir Vilayət Eyvazov cinayətkarlığa qarşı mübarizədə, qanunsuzluğun və hüquq qaydasının qorunması sahəsində müsbət nəticələrin inkişaf etdirildiyini vurğulayaraq xidməti fəaliyyətin səmərəliliyinin daha da artırılması ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Eyni zamanda vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsinin Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müəyyən etdiyi vəzifələrə əsas vəzifələrdən olduğunu xatırladan nazir cinayətlərin qarşısının alınması, açılması, hüquqazidd əməllər nəticəsində vurulan maddi ziyanın ödətdirilməsi, müraciətlərə baxılması və qəbul işinə daha böyük həssaslıqla yanaşılmasını tələb edib.

Narkotiklərlə mübarizənin vəziyyətinə toxunan Vilayət Eyvazov son illər müvafiq sahədə görülən işləri müsbət qiymətləndirib. Yeniyetmələr və gənclər arasında aparılan antinarkotik təbliğatın əhəmiyyətini nəzərə çatdıraraq bu qəbildən tədbirlərin davamlı və məqsədyönlü olması, fəaliyyətin ölkədə narkotiklərlə olan tələbatın azaldılması məqsədi üzərində qurulması ilə bağlı göstərişlər verib.

Nazir cinayətkarlığa, o cümlədən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizədə vətəndaşların və medianın fəal iştirakına da toxunaraq onlara, habelə respublikada ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin qarşısının alınması, istintaqı, keçmiş illərdən bağlı qalmış 258 cinayətin açılmasında birgə səmərəli fəaliyyətlərinə görə Baş Prokurorluğun və ərazi prokurorluqlarının əməkdaşlarına təşəkkürlərini ifadə edib.

Müasir texnologiyaların tətbiqinin və idarəetmədə elektronlaşdırmanın genişləndirilməsinin zərurətini, hüquqi və fiziki şəxslərə məxsus obyektlərin, mənzillərin mühafizə-siqnalizasiya vasitələri ilə təmin edilməsinin, hər bir şəxsin hüquq və azadlığının, qanuni mənafeyinin etibarlı müdafiəsinin, bütövlükdə polisin xalqa xidmət işini peşəkariyyətlə yerinə yetirməsinin vacibliyini nəzərə çatdırıb.

Kollegiyada müzakirə olunan məsələ üzrə qarşıda duran vəzifələrə bağlı qərar qəbul edilib və növbəti iclasda onun icra vəziyyətinə dair hesabatların dinlənəcəyi qeyd olunub.

Nazir Vilayət Eyvazov daxili işlər orqanlarına göstərdiyi diqqətə, fəaliyyətinə verdiyi böyük dəyəərə və etimadına görə Prezident İlham Əliyevə bütün şəxsi heyət adından minnətdarlığını bildirib və əmin edib ki, respublikada ictimai asayişin mühafizəsi, qanunsuzluğun və hüquq qaydasının qorunması sahəsində vəzifələr bundan sonra da layiqincə və tam yerinə yetiriləcək.

Ələt Azad İqtisadi Zonasında tikiləcək zavodda 300-dən çox iş yeri yaradılacaq

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən "Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti" ASC (AİŞ) və Macarıstanın "Hell Energy" şirkəti arasında Birgə İstiqamət Müqaviləsinin imzalanmasına həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirdə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov layihənin ölkəmizdə biznes dairələrinin əməkdaşlığının gücləndirilməsinə, Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun davamlı artımına, yerli istehsal və məşğulluğun təmin edilməsinə töhfə verəcəyini qeyd edib. Vurğulanıb ki, qarşılıqlı hörmətə əsaslanan Azərbaycan-Macarıstan əlaqələri yüksələn xətlə inkişaf edir, iqtisadi-ticarət əməkdaşlığı genişlənir. Qeyd olunub ki, Macarıstanla ticarət, sənaye, enerji, o cümlədən bərpəolunan enerji, investisiya və digər istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın inkişafı üçün böyük perspektivlər var. İqtisadiyyat naziri Ələt Azad

ləndirilməsi barədə fikirlərini bildirib.

Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumunun İdarə Heyətinin sədri Valeh Ələsgorov rəhbəri olduğu qurumun fəaliyyəti, "Hell Energy" şirkətinin icraçı direktoru Barbabas Çerəklye və AİŞ-in icraçı direktoru Ülvi Mansurov isə layihə barədə məlumat veriblər. Tədbirdə layihənin təqdimatına dair videoçarx nümayiş etdirilib.

Tədbir çərçivəsində AİŞ və "Hell Energy" şirkəti arasında Birgə İstiqamət Müqaviləsi imzalanıb. Sənədə əsasən, Ələt Azad İqtisadi Zonasının ərazisində Avropa ölkələrinin qabaqcıl texnologiyalarına əsaslanan, illik istehsal gücü 700 milyon ədəd alüminium içki qutusu təşkil edəcək (ilk in mərhələdə illik doldurma gücü 415 milyon ədəd alüminium içki qutusu) yeni zavodun tikintisi nəzərdə tutulur. Layihə çərçivəsində 300-dən çox iş yerinin yaradılması planlaşdırılır.

İqtisadi Zonasının imkanlarının yerli və xarici investorlar, o cümlədən Macarıstan investorları üçün geniş imkanlar açdığını bildirərək, yeni birgə layihələrin həyata keçiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Macarıstanın xarici işlər və ticarət naziri Peter Siyarto Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu vurğulayaraq, iki ölkə arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrin davamlı inkişafının, işgüzar dairələr arasında tərəfdaşlığın, birgə layihələrin həyata keçirilməsinin önəmli rolunu vurğulayıb, əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlər üzrə güc-

həmçinin rəqəmsal transformasiya və digər istiqamətlərdə dəstək nəzərdə tutulur. Valid Məhəmməd Abdəlvahab Azərbaycanca səfərdən məmnunluğunu ifadə edib, bankın Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafına, o cümlədən azad edilmiş ərazilərimizin reinteqrasiyasına töhfə verməyə hazır olduğunu vurğulayıb, tərəfdaşlığın inkişaf istiqamətləri barədə fikirlərini bölüşüb.

Tərəflər ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişaf hədəfləri, prioritet sahələr, o cümlədən azad edilmiş ərazilərimizdə reallaşdırılan layihələr üzrə əməkdaşlığın gücləndirilməsi barədə müzakirə aparıblar.

İslam İnkişaf Bankı azad edilmiş ərazilərin reinteqrasiyasına töhfə verməyə hazırdır

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov İslam İnkişaf Bankı Qrupunun Türkiyə Regional Ofisinin direktoru Valid Məhəmməd Abdəlvahab ilə görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iqtisadiyyat naziri Azərbaycanın İslam İnkişaf Bankı Qrupu ilə münasibətlərin inkişafında maraqlı olduğunu, bankın ölkəmizdə iqtisadi inkişaf, o cümlədən özəl sektorun fəaliyyətinin genişlənməsi istiqamətində göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, İslam İnkişaf Bankı

Qrupunun Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf prioritetlərini dəstəkləmək üçün Ölkə üzrə Əməkdaşlıq Çərçivəsini hazırlamaq təşəbbüsü də bu baxımdan xüsusi qeyd olunmalıdır.

Həmin sənəddə ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına dair Milli Prioritetlərinə müvafiq olaraq, bərpəolunan enerji, işgüzar azad edilmiş ərazilərimizin yenidən qurulması,

Türkiyənin Ali Məhkəməsinin sədri və baş prokuroru Naxçıvanda səfərdədir

Baş prokuror Kamran Əliyevin dəvəti ilə Türkiyə Ali Məhkəməsinin sədri Mehmet Akarca və Ali Məhkəmənin baş prokuroru Bekir Şahin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında işgüzar səfərdədir.

Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a məlumat verilib. Nümayəndə heyəti əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsinə ziyarət edərək öz xatirəsinə ehtiramla anıb. Heydər Əliyev Muzeyinə gələn qonaqlar Ümummilli Liderin həyat və fəaliyyətinə aid fotosəkil və eksponatlarla tanış olublar. Ulu Öndərin hər kəsə örnək olan çoxşaxəli siyasi fəaliyyəti, o cümlədən həyatının Naxçıvan mərhələsi haqqında xarici qonaqlara ətraflı məlumat verilib.

Sonra qonaqlar türk xalqının böyük öndəri Mustafa Kamal Atatürkün Naxçıvan şəhərində ucaldırılan büstünə ziyarət edib, abidə önünə gül dəstələri qoyaraq xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər.

Tədbir iştirakçıları Naxçıvan şəhərindəki Şəhidlər xiyabanını da ziyarət edib, xiyabandakı "Ana abidəsi"nin önünə gül düzüb, şəhidlərin xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər. Həmçinin qonaqlar şəhidlik zirvəsinə ucalanların məzarlarını və 1918-1920-ci illərdə erməni daşnaqları ilə mübarizədə Naxçıvanın köməyinə gələn qardaş Türkiyə ordusunun bu torpaqlarda şəhid olmuş əsgərlərinin xatirəsinə ucaldırılmış abidəni ziyarət edərək tərgüllər qoyublar.

Səfər çərçivəsində Türkiyədən olan nümayəndə heyəti baş prokuror Kamran Əliyev və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli arasında

da görüş keçirilib. Görüşdə Naxçıvanda aparılan kompleks islahatlar, yenidənqurma işləri barədə ətraflı müzakirə aparılıb.

Bundan sonra "Azərbaycan və Türkiyə prokurorluqlarının sərbəhdəyi əməkdaşlığı" mövzusunda konfrans keçirilib.

Konfransda baş prokuror Kamran Əliyev qonaqlara bütün sahələrdə olduğu kimi, ölkəmizdə prokurorluq, ədliyyə və məhkəmə orqanları arasında əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğunu bildirib. Azərbaycan Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli çıxış edərək konfransın əhəmiyyətindən bəhs edib.

Həmçinin konfransda Türkiyə Respublikası Ali Məhkəməsinin sədri Mehmet Akarca və Ali Məhkəmənin baş prokuroru Bekir Şahin, o cümlədən digər mötəbər qonaqlar çıxış ediblər.

Nümayəndə heyətinin səfəri davam edir.

Prezidentin göstərişi ilə bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev iyulun 10-da Qəbələ şəhərində yerləşən Mədəniyyət Mərkəzində vətəndaşları qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Qəbələ, Oğuz, İsmayıl və Ağsu rayonları sakinlərinin qəbulu zamanı nəqliyyat, telekommunikasiya, o cümlədən internet, teleradio yayımı və poçt xidmətləri ilə bağlı müraciətlərə baxılıb. Nazir Rəşad Nəbiyev mü-

raciətlərin mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun və operativ şəkildə araşdırılması ilə əlaqədar nazirliyin aidiyyəti qurumlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verib. Vətəndaşların müraciətlərində qaldırılan problemlərin bir qismi dərhal müsbət həllini tapıb. Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin fəaliyyət sahələrinə aid olmayan məsələlərlə bağlı müraciətlər isə qeydiyyata alınıb və müvafiq qurumlara göndərilməsi təmin olunacaq.

Ərvəli L-ci səh.

Təbii ki, ölkəmizin mövqeyi hər zaman olduğu kimi, yenə də beynəlxalq hüquqa və ədalətə söykənir. Bu səbəbdən Azərbaycan heç nədən çəkinməyərək öz işini görür. Prezident də bildirib ki, heç bir qüvvə iradəmizi qıra bilməz. İstənilən qüvvəyə lazımı yerdə layiqli cavab verilir.

İqtisadi və siyasi müstəqilliyini təmin edən Azərbaycan tarixinin ən güclü dövlətə çevirən İlham Əliyev "dəmir yumruq"la 44 günə azad etdiyi torpaqlarımızı "dəmir iradə" ilə yenidən qurur. Özü də daha möhtəşəm, daha özəmətlili. Artıq İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi Böyük qayıdış dairəvi dövlət programının da icrasına başlanılıb. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə həyat yenidən qaynayır. Bununla da İlham Əliyev dünyaya Azərbaycanla Ermənistanın fərqi göstərir. Doğma torpaqlarımızda dalğalanan bayraqlarımız isə düşmənlərə, onların havadarlarına gözdağı verir.

İlham Əliyevin söylədiyi kimi: "Biz qalib gəlmişik, biz qan tökmüşük, şəhidlər vermişik. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Biz öz torpaqlarımızda müharibə aparmışıq və bu gün öz torpaqlarımızda yaşayırıq və yaşayacağıq".

Hələlik isə Azərbaycan özünü təminlə aparır. Son iki il yarım ərzində Azərbaycan bir neçə dəfə məcbur olub Ermənistan tərəfinə gücünü göstərib. Bütün bular isə haylara bir mesaj olub. Azərbaycan məğlub ölkəyə və separatçılara signal göndərmiş ki, özlərini yaxşı aparmasalar, imzalarına hörmət etməsələr, nəticə onlar üçün acınacaqlı olacaq.

Ümumiyyətlə, son aylarda Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində danışıqların xeyli intensivləşdiyi zamanda revansistlər yenə də aranı qarışdırmağa cəhd edirlər. Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsində baş verən silahlı toquşma, hərbi qulluqçumuzun yaralanması, müxtəlif istiqamətlərdə mövqelərimizin atəş tutulması bunu təsdiqləyən reallıqlardır.

Sülh danışıqlarına gəlinə, təkcə may-iyun aylarında həm ölkə liderləri, həm XİN başçıları arasında Vaşinqtonda, Brüsselə, Moskvada və Kişineuda keçirilən görüşlərdəki müzakirələr, əldə olunan razılıqlar onu deməyə əsas verir ki, tərəflər sülhə bir qədər də yaxınlaşıblar. Bu ilin sonuna qədər Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanacağına ümidlər böyükdür.

Ədaləti Azərbaycan təmin edir

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ATƏT-in Daimi Şurasının xüsusi iclasında çıxışı zamanı da bu məsələyə toxunaraq vurğulamışdır ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında təxminən otuz ildir davam edən silahlı münaqişənin başa çatması və hər iki dövlətin bir-birinin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, sərhədlərinin toxunulmazlığına qarşılıqlı hörmət etmək öhdəliyini götürməsi ilə iki ölkə öz müstəqilliklərini bərpa etdikdən sonra ilk dəfə olaraq sülh əlçatandır.

Kişineuda Prezident İlham Əliyev, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel arasında keçirilən üçtərəfli, eləcə də Almaniyə Kansleri Olaf Şoltz və Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun da qatıldığı beşərəfli qeyri-rəsmi görüşü də sülh prosesinin tərkib hissəsi kimi dəyərləndirmək olar. Düzdür, bu görüşlərdə heç bir qərar qəbul olunmasa da, tərəflər bunu Brüsselə keçiriləcək növbəti toplantıya yaxşı hazırlıq kimi qiymətləndirir.

Bəllidir ki, Azərbaycan qalib tərəf kimi Ermənistan münaqişədən sonrakı normallaşma gündəliyini təklif edib. Hər iki tərəf bir-birinin suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün və dövlət sərhədlərinin

toxunulmazlığının qarşılıqlı tanınması və onlara hörmətə əsaslanan dövlətlərarası münasibətlərinin çərçivəsini təşkil edəcək ikitərəfli sənədin mötəzətində danışıqlar aparır. Ermənistan bir ara müharibə çağırışı hökm sürürdü, bu gün ermənilər dərək edirlər ki, müharibə onları xilas edə bilməyəcək. Məhz buna görə ermənilər danışıqlar masasında oturmağa məcburdurlar. İndiki realıq budur ki, ermənilər artıq sülh müqaviləsinin yeganə çıxışı yolu olduğunu anlayırlar.

Müharibənin qalib tərəfi olmasına rəğmən Azərbaycan məğlub ölkəyə qurtuluş yolu, hər iki tərəfi qane edəcək sülh modeli təklif edir. Hayastana bölli olmalıdır ki, boş yere Qarabağın erməni əhalisi üçün ayrıca "status" iddiasını irəli sürməyin heç bir mənası yoxdur.

Azərbaycan Prezidenti bununla bağlı son sözlərini mayın 28-də Laçında bəyan edib. İlham Əliyev deyib ki, "mıatsum"un, separatizmin "kitabı bağlanıb", müstəqillik xülyəsi da statusun dalmıca növbəti toplantıya yaxşı hazırlıq kimi qiymətləndirir.

Bəllidir ki, Azərbaycan qalib tərəf kimi Ermənistan münaqişədən sonrakı normallaşma gündəliyini təklif edib. Hər iki tərəf bir-birinin suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün və dövlət sərhədlərinin

ri gəlib Azərbaycan bayrağı altında yaşamaq üçün addım atsınlar.

Qarabağın erməniəhəli sakinləri də, Ermənistan əhalisi də yaxşı bilir ki, İlham Əliyev nə deyirsə, onu mütləq tezliklə gerçəkləşdirir. Qalib komandanı bu müharibədən öncə də, sonra da nümayiş etdirdiyi siyasətlə sübuta yetirib. Ögər indi Azərbaycan Prezidenti ermənilərə belə şans, imkan verirsə, haylar mütləq bundan yararlanmalıdırlar, sonra gec olacaq.

Ötən həftə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi üzrə Beynəlxalq Konvensiyanın tətbiqi ilə bağlı Ermənistanın Azərbaycanca qarşı məhkəmə işi üzrə 2023-cü il 22 fevral tarixli qərarında dəyişiklik edilməsi məqsədilə Hayastanın tələbini yekdilliklə rədd etməsi də ermənilərə bir mesaj oldu. Məhkəmənin Azərbaycanın öz sərhədlərinə nəzarət etmək hüququnu bir daha təsdiq edən və Ermənistanın sərhəd nözarət buraxılış məntəqəsinin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbinin əsassız olduğunu sübut edən qərar bir daha həqiqəti göstərdi.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Neokolonializm, müstəmləkəçilik, dini ayrı-seçkilik...

Ötən həftə Bakıda keçirilmiş Qoşulmama Hərəkatının Əlaqələndirmə Bürosunun "Qoşulmama Hərəkatı: meydana çıxan çağırışlarla mübarizədə birgə və qətiyyətli" mövzusunda nazirlər görüşündə Prezident İlham Əliyev bir daha dünyaya bəyan etdi ki, Azərbaycan neokolonializm meyllərinin artmasından olduqca narahatdır.

Dekolonizasiya prosesi nəticəsində yaranmış Qoşulmama Hərəkatı keçmiş bu utandırıcı mirasın qarşı qətiyyətli mübarizə aparmalı və onun tamamilə aradan qaldırılmasına öz töhfəsini verməlidir.

Neokolonializmi hələ də davam etdirən ölkələrdən birinin Fransa olduğunu deyən dövlət başçısı bildirib ki, Fransanın Avropadan kənarı idarə etdiyi ərazilər fransız müstəmləkə imperiyasının iyrənc qalıqlarıdır. Fransa Qəmərdə Mayot adası üzərində suverenliyinə, həmçinin Yeni Kaledoniya xalqının, o cümlədən özünün digər dənizəşırıq icma və ərazilərində yaşayan xalqların hüquqlarına hörmət etməlidir.

İlham Əliyev, həmçinin qeyd edib ki, Fransanın soyqırımlarla dolu hakimiyyəti dövründə 1,5 milyona yaxın əlcəzairli qətlə yetirilib: "Hələ də Paris muzeyində əlcəzairli azadlıq döyüşçülərinin kəllə sümükləri müharibə qənimətləri kimi saxlanılır. Bu, utandırıcı və iyrənc hərəkətdir. Biz Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun həmin qəhrəmanların qalıqlarını Əlcəzairə təhvil vermesini tələb edirik".

Digər dövlətlərin daxili işlərinə qarışan, "haqq" və "ədalət"dən danışan Fransanın yürütdüyü müstəmləkəçilik siyasəti göz qarşısındadır. Avropa ölkəsi dini, irqi ayrı-seçkilik siyasəti yürütdürək əsrlər boyu digər xalqların haqlarını tapdalayıb.

Əslində uzun illər ərzində Azərbaycan və Ermənistan münasibətlərində işğalçı dövlətə havadarlıq etməsi də bu ölkənin yürütdüyü siyasətdən xəbər verir.

Haqq və ədalətdən, beynəlxalq hüquqdan danışan Avropa ölkəsinin yürütdüyü siyasəti isə ən yaxşı və qətiyyətli şəkildə Prezident İlham Əliyev dünyaya çatdırıb.

Ölkə rəhbəri vurğuladı ki, Fransa öz müstəmləkəçiliyinə, qanlı müstəmləkə cinayətlərinə və soyqırımı aktlarına görə Qoşulmama Hərəkatına üzv olan Afrika, Cənub-Şərqi Asiya ölkələrindən və digər ölkələrdən üzr istəməlidir.

Fransa ona aidiyyəti olmayan bölgələrdə də gərginlik yaratmaq üçün cəhdlər edir

Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun apardığı xarici siyasət çox müəkkəbdir.

Fransa BMT Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvündən biri olaraq dünyada beynəlxalq hüquq normalarının, ədalətin, sabitliyin və sülhün qorunmasına birbaşa məsuliyyət daşıyan ölkə hesab edilir. "Bununla belə Fransanın hərəkatları dünyanın bu və ya digər bölgəsində gərginliyin yaranmasına səbəb olur. Fransa tarixdə böyük müstəmləkəçilik əraziləri olan ölkə kimi tanınır. Ancaq XIX əsrin sonu və XX əsrdə təcridən müstəmləkələrdən qurtuldu və onlarla yaxşı münasibətlər qurmağa söz verdi. Lakin vaxtaşırı Fransanın həmin ölkələrin daxili işlərinə qarışdığı, böyük qətləmlər törətdiyi aydın məsələdir. Digər tərəfdən, Fransa ona heç bir aidiyyəti olmayan müxtəlif bölgələrdə də gərginlik yaratmaq üçün cəhdlər edir. Bunlardan biri də Cənubi Qafqaz regionudur".

Ermənistanın Azərbaycanca qarşı yürütdüyü işğalçılıq siyasətinin uzun müddət ölkəmiz üçün böyük problemlər yaratdığı deyən A.Mirzəzadə ərazisi kiçik və resursları az olan ölkənin Azərbaycan kimi dövlətin torpaqlarını 30 il işğaldə saxlanmasının bir çox səbəbləri olduğunu və Fransanın daim onlara siyasi, maliyyə, təşkilatı dəstək göstərdiyini vurğulayıb. Vətən müharibəsi dövründə Fransa Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü təmin etmə xəttinə qarşı açıq şəkildə çıxış etdi. Azərbaycanı Zəfər yürüyüşündən çəkəndirmək üçün min bir cəhd göstərdi: "Makron az qalmışdı əlinə silah alıb döyüş bölgəsində Azərbaycan əsgərinə qarşı vuruşsun. Son dövrlərdə Fransa prezidentinin Azərbaycanla bağlı qərəzli fikirlərinin, tarixi təhrif edən, bəzən isə tam yalan məlumatların beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasının şahidi oluruq. Bu, əlbəttə ki, Fransanın nüfuzunun qorunub

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Erməni yalanları hüquqi müstəvidə iflasa uğrayır

Ermənistanın Laçın yolundakı sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsi ilə bağlı iddialarının rədd edilməsi ciddi siyasi nəticələr doğuran hadisədir

Xəbər verildiyi kimi, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Ermənistanın Laçında Azərbaycana məxsus sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbini yekdilliklə rədd edib.

Beləliklə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı qaldırdığı növbəti əsassız iddiası beynəlxalq səviyyədə iflasa uğrayıb. Məhkəmə həmin ərazidə buraxılış məntəqəsi yaratmağı Azərbaycanın suveren hüququ kimi təsdiq edib. Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

Suveren hüquqlarımız qətiyyətlə təmin edilir

Milli Məclisin deputatı Bəhrüz Məhərrəmov deyib ki, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin Ermənistanın Laçındakı sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbini yekdilliklə rədd etməsi beynəlxalq hüququn təntənəsi olmaqla bərabər, ciddi siyasi nəticələr doğuran hüquq hadisəsidir: "Məhkəmə bu qərarı ilə bir daha qəti mövqə ifadə etdi ki, Azərbaycanın Laçında sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsi yaratması beynəlxalq hüquqla tanınır. Beynəlxalq hüququn ən az üç prinsipinə əsasən, hər bir dövlət digər ölkələrin suverenliyinə, yəni digər dövlətlərin müdaxiləsi olmadan öz ərazilərində hakimiyyətini həyata keçirmək hüququna hörmətə yanaşmaq məcburiyyətindədir. "Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədi haqqında" qanununun 12-ci maddəsinə əsasən, şəxslər, nəqliyyat vasitələri, yüklər

müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrindən buraxılırlar. Yəni dövlət sərhədi həm dövlətdaxili, həm də beynəlxalq hüquqla dövlət suverenliyinin ərazi hüddüdüdür".

Deputat qeyd edib ki, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi bu prinsipləri görməzdən gələ bilməzdi: "Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin də yaydığı bəyanatda ifadə olunduğu kimi, "Biz Məhkəmənin Azərbaycanın öz sərhədlərinə nəzarət etmək hüququnu bir daha təsdiq edən və Ermənistanın sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbinin əsassız olduğunu sübut edən qərarını alqışlayırıq". Bu qərar eyni zamanda mühüm siyasi reallığı - aylardır bu mövzuda anti-Azərbaycan kampaniyası aparan Fransa, Avropa Parlamenti və bir sıra digər beynəlxalq subyektlərin arqumentlərinin nə qədər çürük, özlərinin isə nə qədər qərəzli, beynəlxalq hüquqa hörmət et-

məyon subyektlər olduğunu meydana çıxardı".

Bəhrüz Məhərrəmovun sözlərinə görə, bir daha aydın oldu ki, əslində, İrəvan beynəlxalq məhkəmə instansiyalarındakı mümkün hüquqi imkanlardan sui-istifadə etməklə məğlubiyətdən sonra düşdü-yü çıxılmaz vəziyyətdə daxili auditoriyanın diqqətini yayındırmağa çalışır: "Eyni zamanda manipulyasiya etməklə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin informasiya müharibəsinin də Azərbaycan əleyhinə alətə çevirmək istəyir. Lakin bu kimi mübarizə üsulları ilə İrəvan özü elə indidən məğlubiyətə məhkumdur. Azərbaycan isə suveren hüquqlarını istənilən halda tam şəkildə həyata keçirəcək. Ermənistanın 30 il boyunca davam etmiş işğal, təcavüz siyasətinin, müharibə cinayətlərinin nəticələrinə görə bu dövlətin məsuliyyətinə cəlb edilməsi istiqamətində bütün zəruri tədbirləri davam etdirəcək".

Ermənistanın növbəti hüquqi zərbə

Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib ki, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi uzun illər Azərbaycanca qarşı ədalətsiz qərarlar qəbul etsə də, bu dəfə Ermənistanın Laçın yolu ilə bağlı qaldırdığı iddiasını yekdilliklə rədd edib: "Azərbaycan hər zaman ədalətin tərəfində olub, atdığı bütün addımları beynəlxalq hüquqa cavab verib. Laçın yolunda sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulması da Azərbaycanın suveren hüququdur. Bu məntəqənin yaradılması ərazimizə qeyri-qanuni olaraq silah, hərbi texnika göndərilməsinin dayandırılması zərurətindən yaranıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistan həmin ərazilərdə Rusiya sülhməramlılarının bayrağı altında Qarabağda qalmış qanunsuz silahlı birləşmələrinin təminatını və canlı qüvvəsinin rotasiyasını

həyata keçirirdi. Ona görə də nəzarət-keçid məntəqəsi yaratmaqla ərazilərimizə qanunsuz daşınmaların qarşısını almaq bizim haqqımız idi".

Deputat bildirib ki, buraxılış məntəqəsinin yaradılması ilə Qarabağda yaşayan ermənilərin Laçın yolu vasitəsilə hərəkatına heç bir məhdudiyyət qoyulmayıb: "Qarabağda yaşayan ermənilər həmin məntəqədə yalnız pasportlarını təqdim etməklə heç bir maneə ilə qarşılaşmadan sərhədi keçə bilərlər. Təbii ki, sərhəd nəzarət-buraxılış postunun yaradılması beynəlxalq hüquqa uyğundur, burada heç bir beynəlxalq norma pozuntusu yoxdur. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi də bütün bu məsələləri araşdırıb və Laçın nəzarət-buraxılış məntəqəsinin fəaliyyətində hər hansı bir nöqsanın olmadığını bildirib".

Azər Badamov vurğulayıb ki, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin qərarı Ermənistan və onun havadarlarına böyük zərbədir: "Fransa başda olmaqla Ermənistanın bütün daşınmaları Laçın yoluna görə Azərbaycan beynəlxalq platformalarda günahlandırıldı. Bu qərardan sonra onların dili ağızlarında qurumalıdır. Qarabağın qanunsuz erməni silahlılarından təmizlənməsi prosesi də beynəlxalq hüquqa uyğundur. Hesab edirik ki, növbəti addımımız Qarabağdakı qanunsuz erməni silahlıların neytrallaşdırılması ilə bağlı olmalıdır. Orada yaşayan erməniəhəli sakinlərimizin hüquq və təhlükəsizliklərinin təmin edilməsi isə Azərbaycanın daxili işidir. Beləliklə, Azərbaycan ermənilərin yaşadığı ərazilərimizdə də dövlət quruluşunun bərpasına yavaş-yavaş yaxınlaşır".

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Tarixin izi ilə

Daş yaddaşımız

İşğaldan azad olunmuş rayonlarda Azərbaycanın mədəni irsi bərpa olunur

Məmləkətimizin dünyanın ən qədim sivilizasiya mərkəzlərindən biri olduğunu xalqımızın mədəni irsinin zənginliyi də təsdiq edir. Azərbaycanın hər bölgəsində tariximizin nişanları qalmaqdadır. Həmin abidələr bizə əcdadlarımızın həyat tərzindən, düşüncələrindən soraq verir.

Bir həqiqət də var ki, bu qədim abidələrin bir çoxu yalnız ölkə deyil, dünya əhəmiyyətlidir. Onların tarixini öyrənməklə ilk bəşər övladlarının yaşayış mərkəzlərini, arzuladıqları mədəniyyətləri, arzularını barədə məlumat almaq mümkündür. Bu baxımdan, qədim abidələrə həssaslıqla yanaşmaq hər bir insanın mədəni borucudur. Ancaq Azərbaycanın ən qədim yaşayış məskənlərindən olan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərini otuz ilə yaxın işğal altında saxlayan erməni vandalları tarixə qənim kəsilmişlər.

Yağı düşmənin talan etdiyi qədim abidələr

1990-cı illərdə Ermənistan tərəfindən işğal olunan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərində 13 dünya əhəmiyyəti (6 memarlıq və 7 arxeoloji), 292 ölkə əhəmiyyəti (119 memarlıq və 173 arxeoloji) və 330 yerli əhəmiyyəti (270 memarlıq, 22 arxeoloji, 23 bağ, park, monumental və xatirə abidələri, 15 dekorativ sənət nümunəsi) tarix və mədəniyyət abidələri vardır. Eyni zamanda işğal olunan ərazilərdə 40 mindən artıq eksponatın toplandığı 22 muzey, 4,6 milyon kitab fondu olan 927 kitabxana, 808 klub, 4 teatr və 2 konsert salonu, 31 məscid, 9 tarixi saray, 8 mədəniyyət və istirahət parkı, 4 rəsm qalereyası, 85 musiqi məktəbi mövcud idi. Qəsbkar Ermənistanın beynəlxalq konvensiyaları, xüsusilə "Silahlı münaqişə zamanı mədəni sənətlərin mühafizəsi haqqında" 1954-cü il Haaqa Konvensiyası və ona dair protokollarını, həmçinin UNESCO-nun "Ünvan dünyaya mədəni və təbii irsin mühafizəsi haqqında" Konvensiyasını heçə saydı. Vandallar Azərbaycanın ölkə və dünya əhəmiyyəti mədəniyyət abidələrini vəhşicəsinə taladılar, məhv etdilər.

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın təcridatı notifikasiyasında başlayan Vətən müharibəsi Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çatdı. 44 gün davam edən müharibədə qəhrəman Azərbaycan Ordusu Ermənistan silahlı qüvvələrini məğlubluq uğrunda qədrli qələbəyə apardı. Təvəzükar Ermənistan tərəfindən həmin ərazilərin xarabalığa çevrildiyini təkcə Azərbaycan xalqı yox, bütün dünya gördü. Erməni vandalları işğal illərində Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda tarixi əhəmiyyətli abidələri qarət etmiş, talamış, maddi və mədəni dəyəri böyük olan əşyaları dağıtıb Ermənistan aparmışdılar. Bununla da kifayətlənmişdilər. Qarabağdan və Şərqi Zəngəzurdan əsl sakinlərinin - azərbay-

canlıların izlərini silməklə üçün həmin abidələri uçurub dağıtmış, yerləyeksan etmiş, xeyli hissəsini yandırmışdılar. İlk insan məskənlərindən olmuş məşhur Azıx və Tağlar mağaraları, Qaraköpək, Üzərliktopə kurqanları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən hərbi məqsədlər üçün istifadə olundu, qəsdən dağıdıldı. Xocalıda, Ağdamda, Ağdərədə, Füzulidə, Cəbrayıl-da kurqanlar, eləcə də işğal olunmuş Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli rayonlarının ərazilərində qəbiristanlıqlar, türbələr, məscidlər, məbədlər, Qafqaz Albaniyasına məxsus abidələr və digər milli irsimizə qarşı ermənilər vandallıq törətdilər.

İşğalçılar beş minə yaxın eksponatı olan Şuşa Tarix Muzeyi, Dövlət Xalça Muzeyinin filialı və Xalq Tərtibi Sənəti Muzeyi, Qarabağ Dövlət Tarix Muzeyi, Laçın rayonundakı Ağoğlan məbədi, Xocalıdakı Əsgəran qalası, Kəlbəcər Tarix Muzeyinin və başqa mədəniyyət ocaqlarının, rəsm qalereyalarının dəyərli ekspozisiyalarını da qarət etdilər, talan etdilər. Təvəzükarlar kitabxanaları yandırdılar, misli-bərabəri olmayan əlyazma nümunələrini məhv etdilər. Vəhşi, məkrli ermənilər abidələrimizin bir çoxundan isə müxtəlif məqsədlər, hətta tövlə kimi də istifadə etmişdilər.

Mədəni irsə vandal münasibət dünya irsinə qarşı təhlükədir

Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan dövləti işğaldan azad olunmuş ərazilərdə geniş və sürətli tikinti-bərpa, quruculuq işlərinə başladı. Prezident İlham Əliyev xalqı əmin etdi: "Qarabağı cənnətə çevirəcəyik. Artıq bütün göstərişlər verilib. Bütün işlər görülüb, planlı şəkildə görüləcək və biz bundan sonra bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq".

Artıq bir sıra istiqamətlərdə, xüsusən regionun enerjisi ilə təminatı, yol infrastrukturunun qurulması, dəmir yolu xətlərinin və hava limanlarının tikintisi sahəsində ciddi addımlar atılıb. İşğal notifikasiyasında böyük ziyan görmüş Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda abidələrin, memarlıq irsinin bərpası və qorunması istiqamətində də hazırda çox mühüm, olduqca əhəmiyyətli işlər həyata keçirilir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Dini məbədlərimiz

Erməni vandallarının ciddi ziyan vurduğu dini abidələrdən biri də Şuşadakı Saatlı məscididir.

Saatlı məscidi Qarabağda bir neçə monumental dini və mülki tikilinin, o cümlədən Şuşadakı Aşağı və Yuxarı Gövhər ağa məscidləri, Ağdamdakı Cümə məscidi və Bördədəki İmamzadə türbəsinin müəllifi olan Azərbaycan memarı Kərbəlayi Səfərxan Qarabağının layihəsi əsasında 1883-cü ildə inşa edilmişdir.

Araşdırmalara görə, Saatlı məscidinin yerində 1759-cu ildə Qarabağ xanı Pənahli xanın tikdirdiyi məscid və mədrəsə olub ki, həmin mədrəsədə də Molla Pənah Vaqif dərş deyib. Saatlı məscidində sonuncu dəfə XX əsrin 80-ci illərində təmir-bərpa işləri aparılıb. 1992-ci il mayın 8-də Ermənistan silahlı qüvvələri Şuşanı işğal etdikdən sonra Saatlı məscidi talan edilmiş, minarəsi dağıdılmışdır. 2020-ci ildə Şuşanın azad edilməsindən sonra - 2021-ci ilin dekabrından məsciddə

Yenidən həyat verilən Saatlı məscidi

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa işlərinə başlandı. "PAŞA Holding"-in maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən konservasiya və restavrasiya işləri Azərbaycan, İtaliya və Türkiyə şirkətlərinin konsorsiumu tərəfindən Avstriyanın "Wehdom Architekten" şirkətinin nəzarəti ilə məscidin ilkin memarlıq üslubuna uyğun olaraq aparıldı.

Bərpa işləri zamanı məsciddə edilən müdaxilələr aradan qaldırılıb və divarların gücləndirilməsi işləri görüldü. Həmçinin zədələnmiş ön sütunun bərkidilməsi işləri həyata keçirilib, məscidin döşməsi bərpa edildi. Bunlardan əlavə, araşdırmalar notifikasiyasında minarənin üzərindəki naxışların ilkin rəngi müəyyən olunub və minarə ona uyğun bərpa

edilib, ornamentlər bütün incəliklərinə qədər qorunub saxlanılıb. Məscidin interyer həlli bədii kamillik nümunəsi də hesab oluna bilər. Tavana dayaq olan dörd səkkizbucaqlı daş sütunlara sahib olan ibadət zalı üçüncü məkəna malikdir. Bunun nəticəsində zaldə sanki sonsuz sayda tağ keçidlər yaranır. Divarların səthi həndəsi fiqurlar və nəbati naxışlarla tərtib olunub.

Məscidin tək minarəsi binanın arxa tərəfində inşa olunub. Güman edilir ki, minarə məsciddə eyni vaxtda deyil, sonrakı illərdə inşa edilmişdir. Şuşanın düz fasadlı məscidlərindən olan Saatlı məscidi əsas fəsadında asimmetrik girişə malikdir. Bu məscidi Şuşanın digər məscidlərindən fərqləndirən əsas xüsusiyyət onun minarəyə malik olmasıdır.

30 illik həsrətdən sonra qapıları açılan Saatlı məscidində hər gün Azan oxunur, bu torpağı düşmənlər tapdığından azad edilən qəhrəman Azərbaycan əsgərlərinə dua edilir, şəhidlərimiz rəhmətə amlır.

E.QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Yadigarlarımız

Azərbaycan çoxəsrlik tarixə malik maddi mədəniyyət nümunələri ilə zəngindir. Əsrlərin sınağından keçmiş, tarixi kimliyimizin silinməz möhürü olan həmin abidələr, babalarımızın bizə qoyub getdiyi qiymətli əmanətlər bu torpağın əsl sahibi olduğumuzu sübut edən yadigarlardır.

Ermənistan ordusunun işğal edib dağıntılara məruz qoyduğu Laçın Azərbaycanın ən qədim yaşayış məskənlərindən biri, ən çox tarixi mədəni abidələrin saxlanma yeridir. Rayon ərazisində 300-ə yaxın abidə, onlarca kurqan, arxeologiya baxımından faydalı olan çoxlu qəbirüstü türbə, stellalar, at, qoç fiqurları, süjetli daşlarla zəngin tarixi əhəmiyyətli memarlıq iclaları mövcuddur. Bu ərazidə olan abidələrin əksəriyyəti Qafqaz Albaniyası dövrünün yadigarlarıdır. Mütəxəssislərin fikrinə görə, Laçın rayonunda olan Qafqaz Albaniyası dövrünə aid abidələrin bir çoxu bizim eramın xristianlıqdan əvvəlki mərhələsinə məxsusdur.

Qədim yurd yerlərimizdən olan Laçın islam dövrü abidələri ilə də zəngindir. Bu abidələrin bir qrupu at və qoç təsvirli məzar daşlarından ibarətdir. Məzar daşlarının bu formada hazırlanması islamdan əvvəlki dini ayinlərə olan inamın saxlanması baxımından insanların öz keçmişini yadladığını sübut edir. Xalqımız əsrlər boyu bu torpağın varisləri və sahibləri olduqlarını kitabələr vasitəsilə indiki günümüzdə qədr çatdırıblar. Müxtəlif təsvirli məzar daşlarının Qarabağda XV əsrin sonlarından XIX əsrin əvvəllərinə kimi hazırlandığını nəzərə alsaq, bəhs edilən bölgədə bu tip qəbirliklər üç yüz ildən artıq bir tarixi olduğunu görürük.

Laçının Güləbird və Malıbəyli kəndləri ərazisindəki məzar daşları XVI-XVII əsrlərə aid olmaqla üzərindəki damğa və işarələr baxımından olduqca böyük maraq doğurur. Bu epigrafik materialları və digər təsviri incəsənət motivlərinə əsasən Qarabağ abidələrinin formalaşmasında qədim türk tayfalarının böyük rol oynaması faktı ortaya çıxır. Rayonun Malıbəyli kəndinə gedən yolda sol tərəfində yerləşən alban məbədlərinin yanında üç at və təsvirli məzar daşı abidələri vardır. Birinci daşda hicri qəməri tarixi ilə 977-ci il (miladi 1569-1570) qeyd olunub. İkinci və üçüncü daşın sol tərəfində günəş və insan təsviri çəkilmiş və insanın sağ əlində isə qəş rəsmi diqqətimizi cəlb edir. At fiqurunu ayaq hissəsində ərəbcə nəsx xətti ilə yazılmış kitabədə belə deyilir: "Onun sahibi Yəhyadır". Hor üç at fiqurunu sol arxa ayağındakı aşağı hissəsində də eyni damğalar vurulub. Texniki hazırlanma xüsusiyyətləri baxımından bu damğaların oğuz türkləri və azərbaycanlılara aid olması bir daha sübut edir ki, bölgə tarixən oğuz türklərinin vətəni olub.

Rayonun Güləbird kəndində at fiqurlu qəbir daşları da var ki, onlar da forma və mözmun baxımından XVI əsr Malıbəyli abidələrinin analoqi nümunəsidir. At fiqurlu birinci abidənin sol tərəfindəki kitabədə Qurani-Kərimin "ər-Rəhman" surəsinin 26-27-ci ayələri həkk olunub: "Yer üzündə olan hər kəs fanidir. Ancaq özəmət və kərəm sahibi olan Rəbbinin zətə bağıdır (əbəddir)". "Qorçı oğlu rəhmətlik Məhərrəmdir. Ölümü hicri qəməri tarixi

Kimliyimizin silinməz möhürü

Laçındakı 300-ə yaxın mədəni və memarlıq abidəsi qədim tariximizə işıq saçır

"Ağoğlan" məbədi

"Məlik Əjdər" türbəsi

At-qoç təsvirli abidə

ilə 1022-ci il." (miladi 1613-1614-cü il). İkinci at fiqurlu abidədə isə yalnız tarix yazılıb: "Ölüm tarixi 1078-ci hicri qəməri ili" (miladi 1667-1668-ci il). Buradakı qoçşəkilli başqa bir məzar daşında "1221-ci hicri qəməri ili" (miladi 1806-1807-ci il) tarixi həkk edilib.

Laçın rayonundakı Ağoğlan məbədi yaxınlığında XVI əsrə aid sənədu və at fiqurlu qəbir daşları da vardır. Bu qəbir daşlarının paleoqrafiyası, mötn kitabələri, relyefli təsvirləri Azərbaycan ərazisində dağətəyi rayonlarda kalligraf ustaların qəşqəşliyi baxımından bu damğaların möhtəşəm nümunələrindən birinə çevrilmişdir.

"Ağoğlan" məbədi vaxtilə "Qaranqış qəşri" də adlandırılıb. Bununla bağlı rəvayətdə deyilir ki, bir gün günortaya yeməyi

vaxtı bir qaranqış əspazin başına fırlanıb, onun camaata yemək verməsinə mane olmağa çalışmışdır. Ətrafdakı insanlar quşun bu hərəkətinə maraqla tamaşa edib, lakin heç nə anlamırmışlar. Anıdan qaranqış özünü qaynar qazanın içinə atıb öldürür. Bundan qəzəblənən əspaz yeməyi kənara boşaldarkən qazanda ilan ölüsü olduğunu görür. Camaat isə heyrdəndən donub qalır.

Qəşrin sahibi xilaskar quşun ölüsünü tənəna ilə tikilinin yanında basdırır, qəşri də onun şərəfinə "Qaranqış qəşri" adlandırır. Lakin zaman ötdükcə qəşrin bu adı unudulmuş və məbədə çevrildəndən sonra isə xalq arasında həmin abidə tikdirənin şərəfinə "Ağoğlan" kimi tanınmağa başlamışdır.

1992-ci ildə erməni qəsbkarları ərazini işğal etdikdən sonra "Ağoğlan" məbədinin özününküləndirməyə başlamışlar. Onlar məbədi təmir etmək adı altında abidənin divarları üzərində bir neçə daş yazını, həmçinin xeyli sayda alban dövrünə aid ornament və rəmləri tamamilə silmiş, formalarını dəyişdirmişlər. Məbədin, guya, xristianlığın qriqoryan məzhəbinə məxsusluğunu göstərən 26 yazı lövhəsini abidənin divarlarının müxtəlif yerlərinə bərkətmişlər.

Bununla kifayətlənməyən ermənilər kompleksin ümumi giriş qapısının önündə İrəvandan gətirilmiş xaçdaşlar basdırmış, binanın fəsadını kərəmid və dəmirlə əvəzləmişlər. 2007-ci ildə Ermənistan hökumətinin tapşırığı ilə erməni yepişkopları daxili qərərləri abidəyə erməni qriqoryan kilsəsi statusu verməklə işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycan mədəniyyətinə və tarixinə qarşı soyqırım siyasəti yürütdüklərini faktlarla təsdiq etmiş oldular.

Həmçinin Laçın rayonunda Məlik Əjdər türbəsi, Mirik kəndində XV əsrə aid Alban məbədi, Minkənddə XV əsrə aid məbə, Qarqışlaq kəndində XI əsrə aid Dəmirövlü piri, Ərikl kəndində XVI əsrə aid Qarasaqqal, Ciciimli kəndində 1790-1791-ci ildə çaylaq daşından düzbucaqlı planda tikilmiş məscid binası da olmuşdur.

Malıbəyli, Güləbird, Ciciimli kəndlərində at heykəlli qəbir daşlarında günəş simvolunun və oğuz quş tutmuş insanın təsvirləri vardır. Əsətlərdən məlumdur ki, Humay quşu qədim türk xalqlarının tanrısı olmuşdur. Mütəxəssislər hesab edirlər ki, abidələrin üzərində humay quşunun təsviri, güman ki, abidələrin dağılmaqdan qorumaq məqsədilə işlənib.

Və nəhayət, 2020-ci ilin sentyabrında başlanan Vətən müharibəsində rəşadətli, qəhrəman Azərbaycan əsgəri simuraz quşu kimi illərdə darda qalan torpaqlarımızı, babalarımızdan bizə miras qalan bu tarixi yadigarlarımızı da azad etdi.

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Tarixi abidələrimiz

Şamaxı qalası

Şamaxı qalası - Orta əsrlər Şamaxı şəhərini müdafiə etmək üçün inşa edilmiş qaladır. XI - XII yüzillərdə Şirvan şəhərlərinin bir çoxu böyüyüb inkişaf etmiş, bəzilərinin müdafiə tikililəri yenidən qurulmuşdu. 1045-ci ildə Şirvanşah Qubad (1043-1049) Şirvanın baş şəhəri Şamaxıya yonulmuş ağ daşdan yeni möhkəm qala divarı çəkmiş, dəmir qapılar qoydurmuşdur.

Arxeoloqların SSRİ dövründə Şamaxıda qazıntılar zamanı aşkar etdikləri divar qalıq Şirvanşah Qubadın tikdirdiyi Şamaxı içqalasının (Bala qala) qalıqı sayılır. Bu çağda Bala qalada Şirvanşahların yeni saray kompleksi inşa edilmişdir. Şamaxının ikinci iç qalası olan Güllüstan qalası da XII əsrdə yenidən qurularaq möhkəmləndirilmişdir. Belə geniş quruculuq işlərindən sonra bitkin paytaxt şəhərinə çevrilən Şamaxının o ça-

ğın yazarları dəmir qapılı, daş divarlı alınmaz qala, cah-cəlalı gözəl şəhər kimi təsvir edirlər.

Şıx qalası

Mərdəkəndə 16 metr hündürlüyündə inşa edilmiş qala sifir keşikçi montəqəsi missiyasını daşıyır. Qalaya mərdəkənlilər İşıq qalası deyirlər. Tarixi mənbələrdə isə göstərilir ki, qalının yerləşdiyi ərazi Səid Əbdüxxeyir şeyxə məxsus pay torpağıdır. Ona görə tikilinin adı əvvəlcə Şeyx, Şıx qalası, zaman keçdikcə yerli əhalinin dilində təhrif olunaraq İşıq qala kimi formalaşmışdır. Tarixi 1232-ci ilə aid edilən qalının daş kitabəsində onun Məsud oğlu Əbdülməcidi tərəfindən inşa edildiyi göstərilir.

"AzerGold" QSC-də çalışan Daşkəsən sakinləri ilə görüş keçirilib

"AzerGold" QSC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, ÇİRES-də keçirilən görüş öməkdaşların iş şəraiti, onları qayğılandırılan məsələlərin müzakirəsi, həmçinin səhmdar cəmiyyətin korporativ sosial məsuliyyəti (KSM) fəaliyyəti çərçivəsində sosial ehtiyacların müəyyənlişdirilməsi və gələcəkdə icrası nəzərdə tutulan təşəbbüslərlə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması məqsədi daşıyır.

"AzerGold" QSC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, ÇİRES-də keçirilən görüş öməkdaşların iş şəraiti, onları qayğılandırılan məsələlərin müzakirəsi, həmçinin səhmdar cəmiyyətin korporativ sosial məsuliyyəti (KSM) fəaliyyəti çərçivəsində sosial ehtiyacların müəyyənlişdirilməsi və gələcəkdə icrası nəzərdə tutulan təşəbbüslərlə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması məqsədi daşıyır.

Tədbirdə çıxış edən Z.İbrahimov "AzerGold" QSC-nin mütərəqqi beynəlxalq təcrübə və standartlar əsasında həyata keçirdiyi hasilat və istehsalat fəaliyyəti zamanı ətraf mühitin mühafizəsi, işçilərin sağlamlıq və təhlükəsizlik məsələləri ilə təminat sahəsində görülən işlərdən danışdı. O, təbii resurslardan səmərəli istifadə, dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının tətbiqi və sosial məsuliyyətlilik prinsipləri əsasında fəaliyyətini təşkil edən "AzerGold" QSC tərəfindən yerli sakinlərlə iş, onların məşğulluğu, sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, təhsil, səhiyyə xidmətlərinin əlçatanlığının artırılması, biomüxtəlifliyin qorunması, idmanın inkişafı və digər istiqamətlərdə sistemli tədbirlərin icra edildiyini bildirdi. Qeyd edib ki, KSM fəaliyyəti çərçivəsində Quşçu qəsəbə tam orta məktəbinin yeni modern tipli binası inşa olunub, Çovdar, Çaykənd kəndlərinə su xətti çəkilib, yeni bulaq istifadəyə verilib, Yuxarı Daşkəsən, həmçinin Mədənci qəsəbələrində su təminatı

yaxşılaşdırılıb. Daşkəsən şəhərində mini-futbol, universal voleybol-basketbol meydanları yenidən qurulub, Gəncə şəhərində regional Autizm Mərkəzi istifadəyə verilib, həmçinin yerli ariçılıq təsərrüfatının inkişafına dəstək verilib. QSC-nin KSM Komitəsi tərəfindən hasilat bölgələrində yaşayan yerli icmalarla mütəmadi görüşlərin keçirildiyini, vətəndaşlar arasında vaxtaşırı sosial sorğuların təşkil edildiyini deyən idarə heyətinin sədri həmçinin sakinlər tərəfindən ünvanlanan müxtəlif diqqətlə aradıldığını, ölkə qanunvericiliyi və QSC-nin Sosial Təsir və Məsuliyyət üzrə Siyasəti çərçivəsində həlli istiqamətində müvafiq addımların atıldığını diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, QSC-yə daxil olan əksər vətəndaş müraciətləri Daşkəsən rayonunun Çovdar kəndinin inzibati ərazisində yerləşən "Şadax" adlandırılan müvəqqəti yaşayış məskəni və Göygöl rayonunun Tülallər kəndində mödəm layihələrinin icrası çərçivəsində torpaq sahələrinin alqı-satqısı və icarəsi ilə bağlıdır. Qeyd olunub ki, mödəm layihələrinin icrası ilə bağlı təsdiq edilən Ətraf Mühitə Təsirinin Qiymətləndirilməsi sənədi, eləcə də beynəlxalq məsləhətçi şirkətlər tərəfindən hazırlanan Təfərrüatlı Texniki-İqtisadi Əsaslandırma sənədinə uyğun olaraq mödəm məskən və onun sanitariya-mühafizə zonasında yerləşən fərdi yaşayış evləri və torpaq sahələri üzərində müvəqqəti və istifadə hüquqlarının əldə edilməsi istiqamətində müvafiq addımlar atılır. Daşınmaz əmlakların bazar dəyərinin müəyyən edilməsi məqsədi ilə cəlb edilmiş müstəqil qiymətləndiricinin apardığı təhlillərin nəticəsi olaraq prosesin vətəndaşların maraqları və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həlli təmin edilir. Belə

ki, Göygöl rayonunun Tülallər kəndində mödəm və onun sanitariya-mühafizə zonasının hüddulları xaricində yerləşən daşınmaz əmlakların alqı-satqısına zərurət olmadığından, həmçinin layihənin iqtisadi səmərəliliyinə təsir etdiyi üçün nəzərdə tutulmadığı qeyd olunub.

Çovdar kəndinin inzibati ərazisində yerləşən və el arasında "Şadax" adlandırılan yaşayış məskəninə gəlincə qeyd edilib ki, həmin ərazidə vaxtilə Kəlbəcər rayonundan məcburi köçkün düşmüş Yellicə kənd sakinləri müvəqqəti məskunlaşmışlar. Sözügedən ərazi emal sahəsinin hazırda inşası davam edən anbarından təqribən 500 metr aralıda yerləşir. Layihə ilə bağlı hazırlanmış, ictimai müzakirədən keçdikdən sonra 27 avqust 2021-ci ildə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Dövlət Ekoloji Ekspertiza Agentliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Ətraf Mühitə Təsirinin Qiymətləndirilməsi sənədində sözügedən ərazidə müvəqqəti məskunlaşan əhaliyə təhlükənin olmadığı, lakin toz, səs, vibrasiya kimi mümkün risklərin olduğu müəyyən edilib. Ona görə də "Şadax" ərazisində müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlərin ərazidən köçürülmələri ilə bağlı məsələyə baxılıb. Lakin yaşadıqları evlərin müvəqqəti hüquqlarını müəyyən edən sənədlərinin mövcud olmaması faktı qanunvericilik üzrə köçürülmə məsələsində çətinlik yaradıb. Bununla belə, əlavə edilib ki, sakinlərin həmin ərazidən köçürülməsi məsələsi ilə bağlı Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti və Kəlbəcər Rayon İcra Hakimiyyəti, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, eləcə də digər aidiyyəti dövlət orqanlarına rəsmi məktublər göndərilib, mütəmadi olaraq danışıqlar aparılır.

Görüşdə sakinlərin müraciətləri dinlənilərək qeydiyyata alınıb. İdarə heyətinin sədri müraciətlərlə bağlı müvafiq addımların atılması, vətəndaşların qaldırdıqları məsələlərin aradıldığını və mövcud qanunvericilik çərçivəsində həll ediləcəyi ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Görüş iştirakçıları qəbulu görə idarə heyəti sədrinə təşəkkür edib, Daşkəsən rayonunda sosial-iqtisadi inkişaf, məşğulluğun artırılması, sosial rifah halının daha yaxşılaşdırılması istiqamətində dövlətinizin yürütdüyü siyasətə "AzerGold" QSC-nin verdiyi töhfələrin Daşkəsən sakinləri tərəfindən daim yüksək qiymətləndirildiyi diqqətə çatdırılıb.

◆ Biz qayıtdıq, Vətən!

Çətin səfər idi. Həm də həyatında gecədən hazırladığımız ən çətin səfər. Uzun zaman getməyən bu səfər, nəhayət ki, baş tutdu...

Zaman ötür, fəsilələr dəyişir, illər özlərə, özlər minilliklərə çevrilir, tarixə dönür. Bu illər ərzində bir çox hadisələr baş verir. Elə tarixi hadisələr var ki, müəyyən dövrdən sonra yaddan çıxır, unudulur. Lakin elələri də var ki, heç vaxt unudulmur. Əksinə, qəribə ötsə, nəsilər bir-birini əvəz etsə belə, yaddaşımızdan heç vaxt silinmir. Həyatımıza yazılan hər gün "Ömür" adlı kitabımıza bizim üçün yeni səhifə açır.

1 iyul 2023-cü il... Bu günün, ayın, ilin necə bir mənə baxdığını təsvir etmək belə ədəb bilməyimiz. Sanki 3 il əvvəlki - 20 oktyabr 2020-ci il xatırladı... Həmin gün doğma Zəngilanımız artıq övəliklə yəni bizim olduğumu öyrənmişdik. Elə o an "Gözlə Zəngilanım, səniz yaşadığımız günlərimizin həsrətindən qurtulmaq üçün, sənə olan vəfa borcumuzu qaytarmaq üçün mütləq gələcəyik". - deyərək sənə o günün çox da uzaqla olduğunu söyləmişdik... Və 1 iyul 2023-cü il... Uzun gecənin açılan sübh çağı. Zəngilana qovuşduran

gözəl gün. Saniyələr belə dəqiqə, saat kimi gərsənir. Vaxtın tez keçməsi üçün nələri qurban verməzdik. Bu gün axı, atamın da ruhu şad olacaqdı. Ona verdiyimiz sözü tuta biləcəkdik. Bir gün Zəngilana gedəcəyimizə və onun da ruhunun şad olacağına dair əl qəbri başında çox vaxt düşüncəyə düşmüşük. Bu gün həmin gün gəlib çatdı, mən, anam və ailə üzvlərimiz Zəngilana qovuşmaq üçün yol alırdıq doğma yurdumuzda...

Bakıdan uzaqlaşdıqca uzanan yol sanki Vətənə çatmağımıza bir addım qalırımı kimi gəlir... Yolboyu bir şeyi düşünürəm. Ötən illər ərzində yaxşı anladığı ki, Vətən həsrətini doğulduğunu və böyüdüyün yerdən məcburən uzaq yaşamağın yaratdığı əzab və sınıqdır. Bu əzabı yaşayanlar yaxşı bilirlər. Demək olar ki, bütün insanlar doğduqları yerdən kənarda olduqları zaman xatirələrə dalaraq danxar, daxilən əzab çəkirlər. Bəs, 30 ilə yaxın bir dövrdə məcburi köçkünlük həyatını biz necə yaşadığımız və ya ümumiyyətlə, yaşadığımız?

Çinarlı yurda əbədi bahar gəlib

28 avqust 1993-cü il... Məhz sonuncu dəfə bu tarixdə çıxmışdım Zəngilandan. Bakıda oxuyurdum. Dərslərin başlamasına 4 gün qalırdı deyə, tez çıxmalı olmuşdum rayondan. Zəngilan işğal olunmuşdu, 2 ay qabaq... 16 yaşım tamam olmamışdı hələ. Bəlkə elə buna görə də bu gün Zəngilana, o 16 yaşım tamam olmuş bir kənd uşağı kimi qayıdardım. Orada yaşadığımız qayğısız günlərimizi düşüncə ilə yola çıxmışdıq.

Budur, uzun həsrətdən sonra doğma Zəngilanımıza çatmışıq az qalır. Ağalı, Cahangirbəyli və sonda Mincivan yoluyla doğma kəndimizə - Qıraq Müsləmə qovuşuruq. Kənd həmin kənddir, torpağı, havası həmin kənddir. Lakin... Lakin o gözəl kənddən əsər-əlamət qalmayıb...

Nə yaşadığımız evlər, nə də kəndin əvvəlki görünüşü qalmayıb. Yerləyəkən olan kəndimizə bu mənzərə sanki illərdir çəkdiyimiz iztirabı, əzabı daha da artırıb.

Artıq nənəmizin evindəyik. İşğaldan sonra düşmənin bu evdə yaşadığı bilinirdi. O ev ki, ömrümüzün gözəl çağlarını bu evdə keçib. Kədər, sevinc, əzab, iztirab, bütün duyğular bir-birini qarışdırıb. İllərdir həsrət çəkən gözlərimizdən sevinc gözləri axır. Qəhər və qürur sanki bir duyğuda cəmlənib. İllərdir biz sənə necə ayrı qala bildik, illərdir həsrətimizə necə dayandırdın Vətən? Sən də bizim kimi ağlayıb, həsrət çəkib, fəryad etdimmi? Xarəbazarlığa çevrilmiş kəndimizə baxanda bu sualın cavabını tapmaq üçün elə də çətin olmadığımı anlayırıq. Qürurlarıq ki, bu gün sənənin yanında Vətən, doğma Zəngilanımız. İllər öncə sənədən ayrılan uşaq kimi hüzuruna gəlməmiş, sənə qayıtmışdıq. Qarışıq fikirlərlə hey ətrafı boylandıram. Sanki nənəmlə babam, doğmaları "xoş gəlmisiniz" deyərək boyunuma sarılacaqlar. Bir ümiddir, arzu-

dur bəlkə, ancaq bu an buna ehtiyacım olduğuna əminəm. Sanki şirin bir yuxudayam və heç ayılmaq istəmiyəm.

Nənəmizin evindən ayrı-ayrı yol alırdı öz evimizə tərəf... Elə bildirdim nənəməyə olanda ki, böyüyüb boya-başa çatdığım evimizi də görəcəm. Ancaq... Ancaq yaddaşımızdakı o ev artıq yox idi. İllər öncə puç olan arzularım, ümidlərim kimi o ev də məhv olmuşdu. Düşmənlər illər öncə bizdən aldıqları əzabı, evimizi də yerləyəkən edib. Bir dəfə belə qalmayıb ki, illər öncə söylədiyim küreyimi yenə o daşlara söykəyim. Olsun...

Bu mənzərə ürəyimizi dağlasa da, xoşbəxtlik. Atamın ayaq izinin olduğu, nəfəsinin dolacağı doğma yurdumuzda, evimizdəyik. Torpağın ayağına düşürəm, havasını ciyərlərimizə çəkə bilirik. Xoşbəxtəm ki, atama doğma Zəngilanımı görmək qismət olmasa da, anama girmək, gəlib ziyarət etmək qismət oldu. Xoşbəxtəm ki, illərdir bizdən eşitdikləri ilə doğma yurdları haqqında xəyal quran övladlarımız Zəngilana görə biləcəklər. Xoşbəxtəm ki, artıq Zəngilansız deyil, zəngilanlıyam söyləyirəm. Xoşbəxtəm ki, ata yurdumda elə atamın arzularında keçirə biləcəyəm. Onun ruhu şad olsun deyərək biz övladları Zəngilana qayıdın, onun adını Bakıda olduğu kimi, doğma yurdumda da yaşadaçağıq.

Artıq Zəngilanda yığılıb. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında müzəffər ordumuzun bizlərə qaytaracağı Zəngilana yığılıb. Yaxın gələcəkdə Zəngilanı yenidən cənnətə çevriləcək. Biz də doğma kəndimizdə yaşayaraq deyəcəyik ki, Allah sizə rəhmət eləsin doğma Zəngilanımıza bizə qaytaran, bu yolda canlarını fəda edən şəhidlərimiz.

Dönməz ABBASOV

Paşinyanın "xoşbəxt Hayastan"ı can verir

Azsaylı investorlar da hakimiyyətə olan inamsızlıq üzündən ölkədən qaçırlar

Hayastanı "xoşbəxt ölkə" kimi qələmə verməyə soy göstərən baş nazir Nikol Paşinyanın cəhdlərinə baxmayaraq, bu ölkədə yaranan acınacaqlı vəziyyət əsl realitələri əks etdirir və yalanları bir daha üzə çıxır.

Xüsusilə postmüharibə dövründə yaranan mövcud sosial-iqtisadi durum Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını müxtəlif bəhanələrlə uzadan ölkədə əhalinin yaşayış səviyyəsinin sürətlə pisləşməkdə olduğunu göstərir.

"4rd.am" nəşri yazır ki, istənilən ölkədə sonayenin bərpası ilk olaraq ölkəyə qoyulan investisiya və ayrılan kreditlər hesabına təşkil edilir. "İndi isə gəlin baxaq - müharibədən sonra Hayastana investisiya qoyan hər hansı bir investorla rastlaşan olubmu? Əksinə, müharibəyə qədər ölkədə mövcud olan azsaylı investorlar da Paşinyanın hakimiyyətinə inamsızlıq üzündən Hayastanı tərk ediblər. Deməli, Hayastanın "yükəliş"ə olan sonayə istehsalı investorlar tərəfindən aşağı səviyyədə qiymətləndirilib". Qeyd olunur ki, bu halda ümid ancaq bank kreditlərinə qalır ki, burada da bank rəhbərləri inamsızlıq ucubandan "Hayastan iqtisadiyyatı"nın real sektoruna daxil olmaqdan çəkinirlər. Təsəffüf deyil ki, Hayastanda son iki il yarımda ölkə sonayesinə kredit qoyuluşları 42 milyon dollar azalıb.

Beləliklə, artıq iflic vəziyyətində olan Hayastan iqtisadiyyatının rəqabətə davamlılıq rəyinqi aşağı düşməkdədir. Elə ötən 6 ay ərzində ölkə iqtisadiyyatının rəqabət imkanları nəzərəcarpacaq dərəcədə zəifləyib. Buna səbəb dövlət rəsmilərinin korrupsiyaya qurşanması, qanunun aliliyi ilə bağlı problemlərin həllini tapmaması və biznes üçün bərabər şəraitin yaranmamasıdır. Məhkəmə sisteminin müstəqilliyi yarıtmaz vəziyyətdədir, vergilərin toplanmasında korrupsiya halları geniş vüsət alıb, hökumət iqtisadi inhisarçılığa qarşı mübarizə aparmada acizdir.

Hayastan üçün yenə ön ciddi problemlərdən biri demografiya sahəsində qeydə alınan böhrandır. Xatırladaq ki, Hayastanın əhalisi 1990-cı ildən başlayaraq davamlı sürətdə azalır. Rəsmi məlumatlara əsasən, ölkənin əhalisi 2,8 milyon nəfərdir. Doğum səviyyəsi özümlü bərpə səviyyəsinə qədər aşağıdır. Ekspertlər bildirirlər ki, Hayastan artıq demografik böhran həddinə çatıb, yəni ölüm doğumu üstələyir.

Hayastan Statistika Komitəsinin son məlumatları da vəziyyətin acınacaqlı olduğunu təsdiq edir. Qurumun bildirdiyinə görə, bu ölkənin ali məktəblərində 15 mindən çox tələbə yerli boş qalıb. Ermon təhsil eksperti Karen Naumyanın sözlərinə görə, bu ölkənin gələcəyi üçün əsl fəlakətdir. Çünki pro-

ses getdikcə dərinləşir və bu rəqəm hər il artmaqda davam edəcəkdir.

Hayastanda təhsilin keyfiyyətindən danışan ekspert bildirir ki, hazırda tələbə çatışmazlığının kökündə duran məsələ təhsildəki problemlər deyil, demografik böhrandır. Ölkə əhalisinin sayının azalması artıq gənc nəslin sayında özünü büruzə verməyə başlayıb. Məlumatla görə, əvvəllər ölkəni əsasən iş qabiliyyətli əhalinin yaşı 30-dan yuxarı hissəsi tərk edirdi, artıq erməni ailələri uşaqları ilə birlikdə gedirlər.

Xatırladaq ki, "4rd.am" nəşri "Hayastanda kənd məktəbləri qırılıb" başlığı ilə məqaləsində təhsilə bağlı kifayət qədər acınacaqlı məqamları diqqətə çatdırıb. Orta məktəblərdə təhsil vəziyyətindən söhbət açan müəllif bu sahədə acınacaqlı vəziyyətin yaranmış olduğunu vurğulayıb. Bildirir ki, Hayastanın elm və təhsil naziri yerli kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi müsahibəsində təhsil sahəsində problemlərin həll olunduğunu bildirsə də, son iki ildə onlarla kənd məktəbinin bağlanması onun dediklərini şübhə altına alır.

Qeyd edilənlər Hayastanın üzvləşdiyi ümumi böhranın daha da dərinləşməyindən xəbərlər və məğlub ölkənin daha böyük sürətlə məhvə doğru sürükləndiyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Arabir güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək

Azərbaycanın iyulun 11-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu, əsasən yağmursuz olacağı gözlənilir. Arabir güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 19-24°, gündüz 26-31° isti olacaq.

Abşeron çimərliklərində arabir güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək. Küləkli hava şəraiti ilə əlaqədar dənizdə dalğanın artacağı gözlənilir. Bununla əlaqədar əhalinin çimərliklərdə ehtiyatlı olmağı tövsiyə olunur.

Dəniz suyunun temperaturu: şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zağulba) 25-26° isti, cənub çimərliklərində (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 26-27° isti olacaq.

Azərbaycanın dağlıq və dağətəyi rayonlarında arabir yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli, intensiv olacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər bəzi rayonlarda duman olacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 21-26°, gündüz 30-35° isti, dağlarda gecə 10-15°, gündüz 15-20° isti olacaq.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant İlqar Musayev Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Əli Nağıyevə əzizi

ZÜLEYXA XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Əli Nağıyevə əzizi

ZÜLEYXA XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Məhbəliyev və AHİK-in kollektivi Elektroenergetika və Elektrotexnika Sənayesi İşçiləri HİRK-in sədri Musa Mirzəyevə bacısı

ZÜLEYXA XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl kitabı	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl kitabı müavinləri	- 539-44-91,	Fototillatrisiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbajian-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbajian-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4880
Sifariş 1719

Qiyməti 40 qəpik